

Anti Pestprotocol

Inhoudsopgave:

Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1: Pesten en plagen.....	4
Hoofdstuk 2: Preventieve maatregelen.....	6
Hoofdstuk 3: Handelswijze.....	8

Inleiding:

Standpunt van de school:

Elk kind moet zich veilig en gewaardeerd voelen op school. Dus pesten kan en mag niet

Ondanks het streven kan pesten voor komen.

Visie:

Pesten is niet het probleem van de pester en het slachtoffer. Het is een groepsprobleem. Om pesten te kunnen laten stoppen moet iedereen samenwerken en alert zijn. Dit geldt dus voor directie, leerkrachten ouders en leerlingen. Samen kunnen we pesten stoppen!

Dit anti-pestprotocol heeft als doel het probleem van pestgedrag bij kinderen te voorkomen en zo nodig aan te pakken en daarmee het welbevinden van de kinderen daadwerkelijk te verbeteren.

Hoofdstuk 1: Pesten en plagen

Wat is pesten?

Pesten is iets anders dan plagen. Plagen ontstaat uit een geintje en is wezenlijk goed bedoeld en maar tijdelijk. Pesten is niet goed bedoeld en gebeurt structureel.

Er zijn verschillende vormen van pesten:

- Verbaal pesten: schelden, narroepen, imiteren, belachelijk maken of uitlachen; bedreigen: iemand tot iets dwingen, chanteren of intimideren;
- Fysiek pesten: spugen, schoppen, slaan of knijpen;
- Materieel pesten: spullen stukmaken, afpakken of verstoppert;
- Relatieel pesten: iemand buitensluiten, over iemand roddelen of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten / cyberpesten: belastend materiaal (foto's, filmpjes, roddels) via het internet/social media verspreiden; iemand via social media lastig vallen.

Hieronder staat een opsomming van veel voorkomende peestsituaties:

- Buitensluiten door doodzwijgen en negeren
- Treiteren
- Buiten school opwachten en slaan/schoppen
- Op weg van en naar school achtervolgen
- Beledigende opmerkingen maken
- Schelden
- Bezittingen afpakken of stuk maken
- Gebruiken van bijnamen
- Denigrerende opmerkingen maken
- Briefjes doorgeven
- Voortdurend een klasgenoot de schuld geven.

Digitaal pesten/cyberpesten:

Met het intensieve gebruik van de smartphone, ook bij onze leerlingen, neemt het cyberpesten toe. Steeds vaker worden we geconfronteerd met:

- (Anonieme) berichten via WhatsApp, Instagram, Snapchat, Facebook en SMS;
- Schelden, roddelen, bedreigen;
- Foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen;
- Privégegevens op een site plaatsen;

Anti pestprotocol

- Wachtwoorden misbruiken;
- Haatprofielen aanmaken;
- Virussen sturen.

Dit en nog veel meer waarvan wij als volwassenen soms nog niet eens weten dat dat ook kan.

Effecten van cyberpesten:

De effecten van cyberpesten kunnen langduriger en wijder verspreid zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die bijvoorbeeld via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan, zijn bijna niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheid van de school

Cyberpesten gebeurt vaak buiten schooltijd. Toch heeft de school er last van omdat het ruziën en pesten doorgaat op school. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren.

Hoe kun je cyberpesten voorkomen?

Cyberpesten kun je nauwelijks voorkomen. Je kunt er wel voor zorgen dat leerlingen, ouders en medewerkers zoveel mogelijk op de hoogte zijn, zodat de kans dat een pestsituatie uit de hand loopt minimaal wordt.

1. Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten;
2. Gedragsregels voor communicatie op het internet afspreken en leerlingen zich daar bewust van laten worden;
3. meedoen aan de week van de mediawijsheid

Signalen in de groep

- Weinig contact met medeleerlingen
- Geroddel in de groep over betreffende leerling
- Voortdurend negatieve reacties bij voorstellen/ideeën van het betreffende kind
- variërend van openlijke afwijzing tot gezocht en gesteun

Anti pestprotocol

- Negatieve reacties op fouten die door het gepeste kind worden gemaakt
- Het kind wordt nooit uitgenodigd voor feestjes van klasgenoten
- Kind is snel boos/prikkelbaar of juist te meegaand. Het gaat om uitersten.

Signalen in de pauzes

- Wil in pauzes binnen blijven
- Staat in pauzes vaak alleen
- Probeert vriendschap te kopen
- Zoekt in pauzes contact met de pleinwacht
- Richt zich vooral op jongere kinderen

Signalen van ouders

- Kind wil niet (meer) naar school
- Lichamelijke klachten als hoofdpijn en/of buikpijn
- Lusteloosheid, niet meer buiten willen spelen

Drie Partijen:

Wanneer er gepest wordt zijn er drie partijen te onderscheiden:

1. De pester
2. Het slachtoffer
3. De middengroep

De middengroep bestaat uit leerlingen die soms het slachtoffer helpen, soms meepesten en/ of het slachtoffer links laten liggen. De gevoelens van de middengroep zijn vaak dubbel: ze vinden het aan de ene kant fijn dat zij niet worden gepest en aan de andere kant vinden ze het ook vervelend dat er gepest wordt. Deze middengroep is belangrijk om het pesten te laten stoppen.

Hoofstuk 2: Preventieve maatregelen

schoolregels:

Op school hanteren we 3 kapstokregels:

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn
2. De school is een wandelgebied, buiten hoeft dat lekker niet.
3. We zullen goed voor de spullen zorgen dan zijn ze weer te gebruiken morgen.

De regels 1 en 3 kunnen betrekking hebben op het pesten.

Wanneer pesten gesignaleerd wordt, worden de kapstokregels uitgebreid met de volgende regels:

- we mogen geen kinderen pesten
- Als we zien dat er iemand gepest wordt, zullen we proberen te helpen.
- Als we weten dat iemand gepest wordt, vertellen we dit aan een volwassene.

Preventieve maatregelen:

Elk schooljaar wordt er een nieuwe groep gevormd. Er gaan leerlingen weg, er komen leerlingen bij en soms verandert de groepsleerkracht. De groep moet opnieuw gevormd worden. Bij aanvang schooljaar is het belangrijk dat de groep qua sfeer en structuur binnen 6 weken komt te staan. Een goede begeleiding bij deze groepsvorming is essentieel.

De leerkrachten zijn bekend met het groepsontwikkelingsmodel van Tuckman en houden zich de eerste 6 weken bezig met de "Gouden Weken". In deze weken bieden de leerkrachten dagelijks een activiteit aan om de 5 fasen (forming, storming, norming, performing en reforming) van groepsontwikkeling binnen de groep neer te zetten.

Om pesten preventief te voorkomen is het belangrijk dat het onderwerp bespreekbaar gemaakt wordt. Aan het begin van het jaar bespreekt de leerkracht de algemene regels en afspraken in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt genoemd en onderscheiden. Tevens wordt er besproken dat pesten altijd gemeld moet worden. Dit melden is geen klikken! Het is hulp bieden of hulp vragen. Het is essentieel dat leerlingen dit begrijpen en hier pro-actief in zijn. Ze leren dat elk lid van de groep

Anti pestprotocol

verantwoordelijk is voor de sfeer in de groep en het welbevinden van elk ander kind in de groep. De school doet mee met de landelijke week tegen pesten.

Ook het oplossen van ruzies hoort onder preventie. Op de Clipper hanteren wij het stappenplan conflictoplossing:

De leerlingen leren conflicten op te lossen. Hiervoor hanteren wij het stappenplan conflictoplossing. Het doel is dat leerlingen leren hun grenzen aan te geven. Met behulp van het stappenplan leren de leerlingen hier woorden aan te geven.

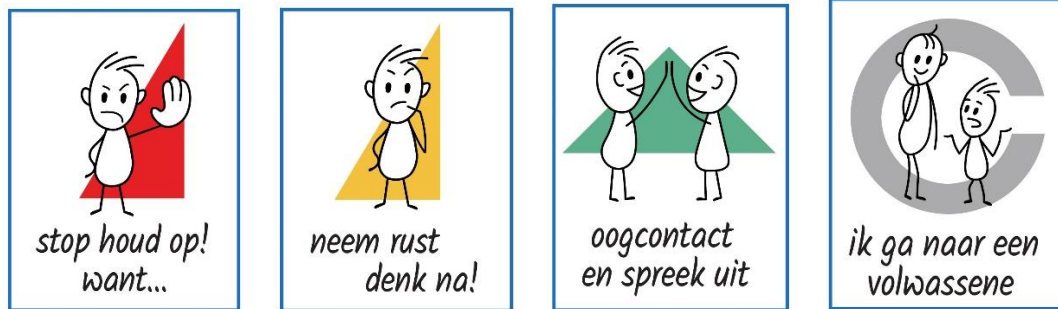
Het stappenplan bestaat uit 4 logo's ter visuele ondersteuning:

Logo 1: leerling vertelt wat hij/zij vervelend vindt

Logo 2: time-out, rust nemen en nadenken

Logo 3: oogcontact maken en uitspreken

Logo 4: ga naar een volwassene (het conflict is niet opgelost)

In november neemt school sociaal-emotioneel functioneren van LIB af (in schooljaar 2023-2024 wordt hiermee gestart in maart 2024). Vanaf groep 5 vullen ook de leerlingen een vragenlijst in.

Op groepsniveau wordt bekeken of er relatief veel leerlingen in de klas zitten met de score "let (extra goed) op mij bij het onderdeel veilige leeromgeving. Indien dit het geval is houdt de leerkracht kindgesprekken individueel of in een klein groepje om na te gaan hoe de leerlingen dit ervaren in de klas. Op deze manier krijgt de leerkracht zicht op wat er speelt en kan hier adequaat op inspelen.

Bij het onderdeel afwezigheid van pestgedrag wordt nagegaan welke leerling de score heeft "let (extra goed) op mij". De leerkracht houdt een kindgesprek om na te gaan wat er speelt, wat de leerling ervaart en welke medeleerlingen hierbij betrokken zijn.

Bij pestbeleving kan het zijn dat de leerling in aanmerking komt voor een sociale vaardigheidstraining. De leerkracht gaat dan met ouders en leerling in gesprek over een mogelijk aanbod.

Bij daadwerkelijk pesten wordt het pestprotocol ingezet.

De categorie veiligheidsbeleving wordt gemonitord door de jaarlijkse tevredenheidspeiling van BOOR, die in februari wordt afgenomen.

De school stimuleert de sociaal-emotionele ontwikkeling preventief door structureel aan de sociaal-emotionele ontwikkeling te werken. De soemokaarten worden dus preventief ingezet. De kaarten zijn verdeeld in kennis van sociaal-emotionele begrippen, sociaal-emotionele vaardigheden verwerven en vermijden van sociaal-emotionele vergissingen. Deze 3 aspecten zijn verdeeld over 25 lessen per jaar. Leerkrachten observeren hun groep en bepalen hieruit welke les op dit moment wenselijk is om te geven, met andere woorden “wat speelt er”. De kaart wordt aan het begin van de week geïntroduceerd. De gehele week kan hier verder naar gerefereerd worden.

Hoofdstuk 3: Handelsewijze

Iedere melding van pestgedrag wordt serieus genomen en geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de hieronder beschreven stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen. De leerkracht is regievoerder.

Stappenplan na melding/signalering pesten:

Bij pesten/ pestincident wordt het volgende stappenplan gehanteerd.

- De leerkracht praat met het gepeste kind en pester afzonderlijk. De leerkracht zoekt uit wat er gebeurd is. Het gepeste kind wordt serieus genomen en mogelijke oplossingen worden besproken. De leerkracht spreekt met de pester om onderliggende oorzaak omhoog te krijgen en spreekt aan op het ongewenste gedrag. Oplossingen worden besproken en afspraken worden gemaakt over wat de gevolgen zijn als het ongewenste gedrag weer optreed.
- Hierna is er een gesprek onder begeleiding van de leerkracht met het gepeste kind en pester waar de afspraken nogmaals verwoord worden. Vooraf aan dit gesprek wordt gepeild of het gepeste kind dit ziet zitten. Deze stap wordt niet gezet zonder dat het gepeste kind vooraf betrokken is.
- De leerkracht informeert beide ouders (pester en gepeste) afzonderlijk over de signaleringen en de afspraken die gemaakt zijn en verzoekt hen in gesprek te gaan met hun kind. Ouders worden betrokken bij de aanpak.
- De leerkracht vermeldt incident in parnassys en houdt gedrag van beide kinderen in de gaten. Dit wordt consequent in parnassys genoteerd in notitie logboek IB.
- De leerkracht bespreekt pesten in de groep en maakt duidelijk wat de goede rol is van een ieder en bespreekt oplossingen met de groep.
- De leerkracht meldt aan bij de intern begeleider. Leerkracht draagt er zorg voor dat de gebeurtenissen en de gemaakte afspraken terug te vinden zijn in parnassys.
- De intern begeleider en leerkracht maken samen een plan tegen het pesten waarin een tijdspad wordt meegenomen, zodat ontstane zorgen opgeschaald kunnen worden.
- Bij opschaling wordt het hele team geïnformeerd dat er gepest wordt.
- Bij opschaling wordt het pesten op bouwvergaderingen geagendeerd.

Anti pestprotocol

- De leerkracht draagt zorg voor gepeste en pester in de klas door gesprekken individueel en in groepsverband herhalen/ bespreken van gewenst gedrag
- De leerkracht heeft follow up gesprek met ouders van beide kinderen (individueel)
- De school werkt samen met ouders om het pesten aan te pakken.

Rol team:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle betrokkenen: directie, leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, overblijf, ouders en leerlingen. Wij moeten allen bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken
- He team is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waar binnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren
- Het team moet pesten tijdig signaleren en duidelijk stelling nemen tegen pesten
- Het team biedt preventieve (les)activiteiten aan om pesten en het tegengaan daarvan bespreekbaar te maken.

Rol van de intern begeleider(=ook anti-pestcoördinator):

- Begeleidt bij de opstelling van het plan.
- Ondersteunt eventueel bij oudergesprekken.
- Coördineert de weg naar smw en/ of andere hulpverlening

Aanpak:

Oorzaken van pestgedrag

- Problematische thuissituatie;
- Het gevoel hebben buitengesloten te zijn (anonimiteit);
- Regelmatig in een niet-passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan;
- Strijd om de macht in de klas of in de buurt.

Hulp aan de pester:

wanneer	Wat	wie
1. Bij vaststelling pestgedrag	<ul style="list-style-type: none">• Afspraken over oplossingen• Oudergesprek• Hulp aan gepeste kind	leerkracht
2. Bij voortzetting pestgedrag(hulp aan pester)	<ul style="list-style-type: none">• Gesprek met ouders• probleemoplossend(op zoek naar de oorzaak) gesprek pester met IB gekoppeld aan afspraken en evaluatiemomenten. Stelling innemen en sanctie geven voor	Leerkracht en IB(rol anti-pestco)

	<p>pesten. Pesten wordt niet geaccepteerd.</p> <p>Mogelijke taken om tot bewustwording te komen van eigen gedrag zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opdracht over eigen rol in de problematiek • Lezen van boek over pesten 	
3. Bij voorzetting pestgedrag na sancties	<ul style="list-style-type: none"> • Zie onder 2 • Gesprek ouders; <ol style="list-style-type: none"> 1. Informeren sancties bij niet verbeteren gedrag (zie 4) 2. Overwegen wenselijkheid deskundige hulp: <ul style="list-style-type: none"> • Schoolmaatschappelijk werk • CJG/ huisarts e.d • Sociale vaardigheidstrainingen 	Leerkracht en IB
4. Pestgedrag duurt voort. Geen verbetering	In werking stelling procedure schorsing/verwijdering	<p>Directeur in overleg met bovenschoolsdirecteur</p> <p>IB overleg leerplichtambtenaar.</p>

Hulp aan het gepeste kind:

Kinderen die regelmatig worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en hebben er last van. Een enkel gepest kind gaat als reactie zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn ‘aangeleerd’ in de zin van reacties op ‘er niet meer bij horen’. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, sport (zelfverdediging) goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Erop wijzen dat huilen of heel boos worden juist de reactie is die een pester wil uitlokken;

Anti pestprotocol

- De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren (bijvoorbeeld je niet afzonderen);
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet over-beschermen (bv. naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'). Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs toe kan nemen.

Hulp aan de zwijgende middengroep

In woord en in daad moet de school steeds het signaal afgeven dat pesten niet kan en dus normoverschrijdend gedrag is waartegen een ieder stelling moet nemen. Kortom, de school werkt aan een klimaat waarbij leerlingen het voor elkaar opnemen in plaats van de pesters hun gang te laten gaan.

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken, zijn de volgende acties mogelijk:

- a.D.m.v. een sociale emotionele methode worden onderwerpen beleidsmatig aangepakt en regelmatig aan de orde gesteld.
- b. Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, stelt hij het probleem in het algemeen aan de orde.
- c. De leerkracht creëert een veilig klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar aanvaarding van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies worden uitgesproken en niet met geweld worden opgelost, waar leerlingen in hun eigenheid worden gerespecteerd, waar agressief gedrag van leerlingen, ouders en leerkrachten niet wordt geaccepteerd en waar leerkrachten duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen (voorbeeldgedrag).
- d. Anti-pestcoördinator zorgt samen met de leerkracht voor een steungroep rondom de gepeste leerling, zodat de gepeste leerling meer vertrouwen krijgt

Hulptips aan: De ouders van gepeste kinderen

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;

Anti pestprotocol

- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt;
- Maak uw kind duidelijk dat u samen met uw kind en de school een oplossing zoekt om de rust en normale sociale omgang in de klas te herstellen.

Hulptips aan de ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden;

- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Wijs pesten af, corrigeer ongewenst gedrag en benoem/beloon het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u samen met uw kind en de school een oplossing zoekt om de rust en normale sociale omgang in de klas te herstellen.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat laatste klopt natuurlijk, het pesten moet stoppen. Maar een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school, het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Begeleiding of training kan daaraan bijdragen. Biedt hulp aan, wijs op externe instanties en begeleid hen daar naartoe. Schoolmaatschappelijk werk kan hierbij een gidsende rol spelen

Bronnen:

<https://www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/het-anti-pestprotocol-op-school/>

Anti pestprotocol

<https://scholenopdekaart.nl/>

<https://wij-leren.nl/>

<https://www.stoppestenu.nl/lesideeen-en-lesmaterialen-over-pesten-en-online-pesten>

OBS de Toermalijn